

S I E M E N P U U
s ä ä t i ö

TOIMINTAKERTOMUS 2008

Siemenpuu-säätiö on 15 suomalaisen kehitys- ja ympäristöjärjestön vuonna 1998 perustama säätiö, joka rahoittaa kehitysmaiden järjestöjen ympäristöhankkeita. Rahoitustoiminta alkoi vuonna 2002. Tuetuissa hankkeissa korostuu ympäristöteeman ohella myös yhteisöjen voimallistaminen ja ihmisten oma vastuu ekologisesti ja sosiaalisesti kestävien menettelytapojen luomisessa ja kansalaisyhteiskunnan rakentamisessa. Säätiö saa rahoituksensa ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroista.

Vuodesta 2006 alkaen rahoitusta on keskitetty maantieteellisesti ja teemallisesti ns. yhteistyöohjelma-alueille Indonesiassa, Intiassa sekä Malissa. Näiden yhteistyöohjelmien rahoitus jatkui vuonna 2008. Indonesiassa on tuettu erityisesti metsäkysymyksiin liittyviä hankkeita ja hanketuen kehittämisessä tukena on ollut paikallisista asiantuntijoista koostuva työryhmä. Intiassa on tuettu hankkeita kolmen eri teemaisen yhteistyöohjelman kautta. Tuettaessa alkuperäiskansojen (adivasit) metsäyhteisöjen hankkeita elämäntapansa ja ympäristönsä suojelemiseksi yhteistyökumppanina on ollut National Adivasi Alliance (NAA) -verkosto. Tamil Nadun osavaltiossa on tuettu erityisesti hankkeita maatalouden kestävien vaihtoehtojen ja ratkaisumallien kehittämiseksi. Lisäksi Intiassa on tuettu ekologisen demokratian kansanliikeverkostoa South Asian Dialogues on Ecological Democracy (SADED) hankkeissa, joilla kehitetään marginalisoitujen ryhmien osallistumismahdollisuuksia luonnonvaroja koskevaan päätöksentekoon. Malissa on tuettu Sikasson läänissä kylätason toimijoiden omia ympäristöhankkeita ja kapasiteetin kasvattamista sekä vuosittaista kansallista ympäristöfoorumia; pääyhteistyökumppanina on Mali Folkecenter – Nyetaa -järjestö (MFC-Nyetaa).

Hanhakemuksia käsiteltiin pääosin näiltä yhteistyöohjelma-alueilta. 1.4.–9.5.2008 hakuikkuna oli auki myös Maailman sosiaalifoorumin ympäristöteemoihin liittyville hankkeille ja yksilajisten viljelmien vaihtoehtoja tukeville hankkeille Latinalaisessa Amerikassa ja Saharan eteläpuolisessa Afrikassa. Lisäksi hakemuksia vastaanotettiin perustajajärjestöjen kehitysmaakumppaneilta ja ajankohtaisissa aiheissa kansainvälisten verkostojen kautta. Laajaa hakuikkunaa ei ollut tarkoituksenmukaista pitää auki varojen rajallisuuden takia.

Vuoden aikana tehtiin yhteistyöohjelmat mukaan lukien 53 hankerahoituspäätöstä, yhteensä 1 005 122 € arvosta. Rahoituspäätöksistä 51 tehtiin ulkoministeriön rahoituksella ja 2 muilla lahjoitusvaroilla. Säätiön ja ulkoministeriön rahoitussopimuksen mukaisesti hankerahoituspäätöksistä alistettiin ulkoministeriön hyväksyttäväksi 2 yli 50 000 € yhteistyöohjelmahanketta (Mali Folkecenter Nyetaan 141 200 € ja South Asian Dialogues on Ecological Democracy -verkoston 65 000 €). Vuoden aikana päättyi 41 hanketta ja yhden vuonna 2007 hyväksytyt hankkeen hanketuki peruttiin. Vuoden lopussa 31.12.2008 meneillään oli 89 hanketta 28 maassa. Näistä pääosa (47 kpl) oli yhteistyöohjelmamaissa (Indonesia, Intia ja Mali). Keväällä auki olleen hakuikkunan kautta rahoitettuja hankkeita oli meneillään 17 kpl.

Hankkeiden seuranta tehtiin useilla omilla seurantamatkoilla (18 kpl) sekä yhteistyössä säätiön yhteistyöohjelmakumppanien, kansainvälisten verkostojen ja suomalaisten sisarsäätiöiden kanssa. Vuoden aikana jatkettiin hankehallinnon kehittämistä ja tietokannan uudistamista internet-pohjaiseksi tietokannaksi. Järjestelmän käyttöönotto siirtyi vuodelle 2009.

Vuoden 2008 tammikuussa julkistettiin Siemenpuun uuden teemajulkaisu-sarjan ensimmäinen kirja "Rikastettu

vai köyhdytetty? Ympäristötarinoita etelän kaivoksista”. Julkaisu sai hyvän vastaanoton ja sitä tilattiin laajasti myös kirjastoille. Vuoden aikana valmisteltiin seuraavaa teemajulkaisua ”Metsän jäljillä – kertomuksia Etelästä ja Pohjolasta”, joka julkaistaan maaliskuussa 2009. Joulukuussa julkaistiin yhteistyössä intialaisten yhteistyötahojen kanssa ”Wild Forests – Making Sense with People” -julkaisu Intian metsäkäsytöksistä; sen suomenkielinen versio ilmestyy vuoden 2009 puolella.

Siemenpuun toimistossa vakituista henkilökuntaa oli viisi henkilöä. Hallituksen (9 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä) ja valtuuskunnan (16 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä) lisäksi säätiön piirissä toimi useita hanketoimintaan ja yhteistyöohjelmiin liittyviä luottamushenkilöiden ja muiden vapaaehtoisten muodostamia työryhmiä.

Siemenpuu tekee läheistä yhteistyötä Abilis ja KIOS säätiöiden kanssa hankehallinnon sekä hallinnon kehittämisessä sekä suomalaisen kehityspoliittiseen keskusteluun osallistumalla. Vuoden lopulla säätiöt tekivät yhteisen osallistumishakemuksen ulkoministeriön tarjouskilpailuun kansalaisjärjestöjen valtionavustusten hallinnon ulkoistamisesta.

Ulkoasiainministeriö teetti vuonna 2008 erityissäätiöistä (Abilis, KIOS ja Siemenpuu) talouden tarkistuksen tilintarkastusyhtiö KPMG:llä ja evaluaation Impact Consulting -yhtiöllä. Tarkistuksessa ja evaluoinnissa säätiöiden toiminta arvioitiin tärkeäksi ja ministeriölle suositeltiin säätiöiden rahoituksen jatkamista. Evaluoinnin suosituksen toimeenpanosta jatketaan keskustelua ulkoministeriön kanssa vuonna 2009. Talouden tarkistuksen perusteella sovittiin ulkoministeriön kanssa seurattavista kehittämistarpeista hankehallinnossa. Merkittävin asia oli jo vuoden alusta keskusteluissa ollut säätiöiden kirjanpitolähtö kehitysmaiden järjestöille maksettavista hanketuista. Vuodesta 2005 säätiöt ovat noudattaneet ministeriön kanssa sovittua kirjaustapaa, jossa hanketuki kirjataan kuluksi silloin kun se maksetaan kehitysmaahan. Talouden tarkistuksen yhteydessä KPMG suositti, että hanketuet kirjattaisiin säätiöissä kuluksi vasta sitten, kun hanketuesta saatu raportti on hyväksytty. Säätiöt pyysivät asiasta Kirjanpitolautakunnalta (KILA) lausunnon. Säätiöiden tulkinnan mukaan KILAn antama lausunto puolsi käytössä olevan kirjaustavan jatkamista. Ulkoministeriön, KPMG:n, säätiöiden ja niiden tilintarkastajien kanssa pidetyssä kokouksessa joulukuussa 2008 päädyttiin siihen, että säätiöt jatkavat nykyistä kirjaustapaansa eli hanketuet kirjataan kuluksi maksettaessa. UM:lle tehtävään vuosiraporttiin tullaan jatkossa merkitsemään tieto raportoimatta olevista hanketuista.

Säätiön taloutta on hoidettu vakaasti harjoittaen tarkoituksenmukaista säästäväisyyttä ja säätiön varat on sijoitettu säätiölain edellyttämällä tavalla. Toiminnan rahoitus on saatu ulkoasiainministeriön kehityspoliittisen osaston myöntämistä rahoitussopimuksen 2008–2009 mukaisesta 1 250 000 € määrärahasta sekä vuoden lopussa saadusta lisärahoituksesta 135 000 € ja edelliseltä vuodelta siirtyneestä tuesta. UM:n tuesta vuonna 2008 tehdyt tukimaksatukset kehitysmaihin olivat yhteensä 847 347 € (hankemaksatuksiin ja yhteistyöohjelmiin). Näiden lisäksi tehtiin vuosina 2007–2008 saaduilla CO2-kompensaatioetuotoilla maksatuksia puuta säästävien liesien edistämiseen yhteensä 2 156 € ja Tamil Nadun mangroven uudistamishankkeelle ohjattiin lahjoitusvaroja 500 €. Tilikauden tulos oli 1 508,74 € alijäämäinen.

Tilintarkastajina toimivat Raimo Hakola HTM (varahenkilönä Matti Pirnes HTM) ja Pentti Ristikartano (varahenkilönä Maija Lindroos). Kirjanpidon hoiti Administer Oy ja taloushallinnossa käytössä oli sähköinen taloushallinnon järjestelmä eFina.

Vuoden 2009 aikana säätiön toiminta tulee pysymään pääosin ennallaan. Hankerahoituksen painopisteinä ovat yhteistyöohjelma-alueet. 2009 alkavat uudet yhteistyöohjelmat Mekongilla teemana kestävä energiapolitiikka ja Latinalaisessa Amerikassa teemana yksilajisten viljelmien vaihtoehdot. Ulkoministeriön kanssa 14.2.2008 solmittu kaksivuotisen rahoitussopimuksen mukaan valtionapu vuodelle 2009 on 1 300 000 €. Vuoden 2009 keväällä aloitetaan rahoitusneuvottelut UM:n kanssa seuraavasta rahoituskaudesta 2010–2012.